

Ministerie van Justitie

Directoraat-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties

Directie Justitieel Jeugdbeleid

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 69 73
Fax (070) 3 70 79 75
www.justitie.nl

Onderdeel	Directie Justitieel Jeugdbeleid	Bij beantwoording de
Datum	19 januari 2007	datum en ons kenmerk
Ons kenmerk	5452662/06/DJJ	vermelden. Wilt u slechts
Bijlage(n)	1	één zaak in uw brief
Onderwerp	Situatie van kinderen na uiteen gaan van hun ongehuwde/niet geregistreerde behandelen. ouders	

Tijdens de openbare behandeling in de Tweede Kamer van het wetsvoorstel inzake de beëindiging huwelijk zonder rechterlijke tussenkomst en vormgeving voortgezet ouderschap (Handelingen II, 16 november 2005, 29 676, nr. 22, p. 1401 e.v.) is door een aantal fracties (VVD, LPF, en D66) erop gewezen dat de verplichting tot het opstellen van een ouderschapsplan niet geldt voor samenwonenden met kinderen die uit elkaar gaan en niet getrouwd waren respectievelijk in een geregistreerd partnerschap waren verbonden. Daarbij kwam naar voren dat de verplichting tot opstelling van een ouderschapsplan in zo'n situatie voorhands ook moeilijk te realiseren is, omdat een formeel aanknopingsmoment in de wet ontbreekt. In zulke gevallen behoeft immers niet de gang naar de rechter te worden gemaakt teneinde beëindiging van de relatie te bewerkstelligen. De toenmalige minister van Justitie heeft overeenkomstig de wens van de Kamer het WODC gevraagd terzake onderzoek te doen (zie daarvoor ook: Kamerstukken II 2006/07, 30 145, nr. 6, p.18). Over dit onderzoek bericht ik u als volgt.

Voor de goede orde merk ik op dat bij echtscheiding of ontbinding van een geregistreerd partnerschap in Nederland de afgelopen jaren jaarlijks circa 35.000 respectievelijk 5000 kinderen waren betrokken. Bij een scheiding van ongehuwde/niet-geregistreerde ouders gaat het jaarlijks naar schatting om 18.000 kinderen. Het antwoord op de onderzoeksvraag is daarom niet van belang ontbloot, te meer omdat het wetsvoorstel dat thans actueel is (Kamerstukken II, 30 145), eveneens in de verplichting tot het opstellen van een ouderschapsplan voorziet.

Het verzoek aan het WODC heeft ten eerste geresulteerd in het rapport "Afspraken met betrekking tot kinderen bij scheiding van ongehuwd/niet-geregistreerde ouders, Een rechtsvergelijkend onderzoek", opgesteld door Prof. mr M.V. Antokolskaia en mr L.M. Coenraad (Vrije Universiteit, Amsterdam). Dit rapport is gevoegd bij deze brief. Uit het rapport blijkt dat in vier landen in Europa bij

scheiding van ongehuwde ouders het maken van afspraken over de kinderen in meer of mindere mate verplicht is: Oostenrijk, Portugal, Servië en Slovenië. In deze landen geldt de verplichting een overeenkomst te sluiten over onderwerpen die de kinderen betreffen. Welke onderwerpen verplicht geregeld dienen te zijn, verschilt per land. Die overeenkomst is in geval van het verbreken van informele relaties, een voorwaarde voor voortzetting van het gezamenlijk gezag na scheiding. Controle op de naleving van deze voorwaarde vindt echter niet plaats, met name omdat ook in deze landen een formeel aanknopingspunt als hiervoor aangegeven ontbreekt. Een en ander heeft geresulteerd in een praktijk waarbij het gezamenlijk gezag in de praktijk na het uiteen gaan van de ouders doorloopt, ook als de vereiste overeenkomst niet tot stand is gekomen. Toch is hier niet sprake van een “dode letter”, zo stellen de onderzoekers vast. Vanzelfsprekend blijken er ouders te zijn die afspraken over de kinderen maken alleen al omdat de wet dit van hen vraagt. In Oostenrijk speelt de verplichting voorts een rol als na gerezen problemen met betrekking tot het voorgezet ouderschap, een van de beide ouders zich alsnog tot de rechter wendt. Ontbreekt de vereiste overeenkomst dan dient de rechter als hem een geschil terzake wordt voorgelegd, eerst te trachten de ouders alsnog tot het maken van een die overeenkomst te bewegen. In Slovenië zijn er, zo meldt het rapport, ouders die vrijwillig de vereiste overeenkomst ter goedkeuring aan de rechter voor te leggen, omdat zij daar uit een oogpunt van rechtszekerheid prijs op stellen.

Het WODC heeft voorts een expertmeeting georganiseerd over het onderhavige onderwerp. Tijdens deze expertmeeting, die in september jl. heeft plaatsgevonden en waarbij vertegenwoordigers van advocatuur, notariaat, rechterlijke macht en wetenschap aanwezig waren, is de situatie van kinderen bij een uiteen gaan van ongehuwde ouders resp. ouders die niet een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan, besproken. De expertmeeting heeft niet geleid tot een eensluidend advies. Er bleken verschillende meningen over dit onderwerp te bestaan.

Over het onderhavige onderwerp merk ik op dat vanuit het oogpunt van bescherming van kinderen de norm dient te zijn dat alle ouders die uit elkaar gaan met elkaar afspraken maken over de situatie van de kinderen na de scheiding, óók als die ouders ongehuwd zijn of niet een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan. De beslissing met betrekking tot de vraag welke legislatieve actie in deze complexe materie zou kunnen volgen, laat ik over aan een volgend kabinet.

Ik vertrouw u met het voorgaande voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister voor Integratie, Jeugdbescherming, Preventie en Reclassering,